

La despesa d'inclusió social de l'Ajuntament de Barcelona creix un 73,3% respecte el 2005

- **148.000 persones en risc social es troben vinculades a serveis i itineraris d'inclusió**
- **S'han incorporat més de 300 nous professionals als serveis d'inclusió social.**
- **El suport de l'Ajuntament a les entitats de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva passa de 2,9 a 6,5 milions.**

Introducció

El Pla Municipal per a la Inclusió Social aposta pel concepte d'inclusió com a nova perspectiva amb capacitat de descriure realitats de desigualtat i vulnerabilitat noves i complexes, així com respostes polítiques innovadores en l'àmbit local.

El Pla Municipal per a la Inclusió Social (PMIS) fixa el marc on s'articulen el conjunt de polítiques municipals orientades a prevenir les dinàmiques d'exclusió, a atendre a les persones i col·lectius vulnerables, i a promoure els itineraris d'inserció que permetin la recuperació de l'autonomia personals i dels vincles socials i comunitaris.

El PMIS es va posar en marxa a principis de l'any 2005. L'octubre de 2006 es va presentar el I Informe de Seguiment. El Programa d'Actuació Municipal 2008-2011 referma l'aposta de culminar el seu desplegament, per tal d'avaluar-lo a fons al final de l'actual mandat i poder obrir una nova etapa en l'estratègia cap a una **Barcelona Inclusiva i Solidària**.

En el moment de la seva aprovació, el Pla Municipal per a la Inclusió Social constata, d'una banda, la millora evolutiva del desenvolupament humà i la reducció de les desigualtats entre territoris a la ciutat. D'altra banda, el Pla posava de manifest l'existència de tot un ventall de col·lectius de població socialment vulnerables o en situació d'exclusió a causa de la seva fragilitat laboral (precarietat i atur), econòmica, residencial (persones sense sostre), formativa (fracàs escolar), sociosanitària (dependències no ateses) o relacional (solitud i aïllament social)...

Els Programes Municipals van estructurar l'estratègia d'inclusió social en àmbits concrets d'actuació. Des del 2005 s'han posat en marxa el Marc Municipal per l'Acció Comunitària, el Programa Municipal per a la Gent Gran, el Programa Municipal d'Atenció a les Persones Sense Sostre, el Programa Municipal per a les Famílies i el Programa Municipal per a la Infància i l'Adolescència. Amb l'elaboració aquest any del Programa d'Acció contra la Pobresa es culminarà el desenvolupament programàtic del Pla d'Inclusió.

I. El treball interinstitucional per la inclusió social

El PMIS expressa un compromís clar per un model de serveis d'inclusió de caràcter públic i universal, d'alta qualitat i gestionat des de la proximitat com a garantia per construir una Barcelona cohesionada i convivencial. Aquest compromís requereix de polítiques municipals potents, però també d'espais de treball i acords sòlids entre l'Ajuntament i la Generalitat. En aquest sentit cal destacar una doble aposta:

- La constitució i enfortiment competencial del Consorci de Serveis Socials.
- La progressiva consolidació del Conveni-Marc, en tant que instrument de finançament de les polítiques socials desplegades la ciutat.

1. El Consorci de Serveis Socials de Barcelona (CSSB)

El CSSB, previst a la Carta Municipal, té com a objectius desenvolupar els serveis, programes i activitats de prevenció, atenció i promoció social. D'entre les seves funcions cal destacar la capacitat de proposar la planificació general de tota la xarxa de serveis socials a Barcelona, així com la programació i la gestió dels serveis socials especialitzats adreçats als col·lectius de dones i infants en risc, persones amb discapacitat i persones drogodependents.

Al llarg dels anys 2007 i 2008 l'activitat del CSSB se centra fonamentalment en dos aspectes:

- 1- l'elaboració del Pla Director de Serveis Socials Especialitzats de Barcelona
- 2- la recepció de la transferència i gestió d'un primer conjunt de serveis

	Tipologia	Centres	Places	Despesa
Infància i Adolescència	Centres d'Acollida	8	277	29.832.717
	Centres Residencials d'Acció Educativa	21	419	
Dones	Pisos d'Acollida	2	4	399.384
	Casa d'Acollida	1	27	
Persones amb drogodependències	Comunitat Terapèutica	1	33	412.383
Persones amb discapacitat	Centre de Dia	1	22	7.888.674
	Residències	11	196	
TOTAL		45	978	38.533.159

2. El Conveni-Marc de finançament dels serveis socials

Cada any l'Ajuntament i la Generalitat signen un Conveni-Marc per mitjà del qual la Generalitat aporta un volum determinat de recursos per tal de finançar parcialment els serveis socials bàsics i especialitzats que gestiona l'Ajuntament. L'any 2005 s'arriba a un acord d'increment plurianual sostingut de les aportacions autonòmiques. S'acorda que l'aportació de la Generalitat al finançament dels serveis socials bàsics es concretarà en increments anuals successius de manera que l'any 2014 l'aportació de l'Ajuntament no superarà el 33% del cost total del servei.

Després de l'acord, l'evolució de les aportacions de la Generalitat al Conveni-Marc amb l'Ajuntament al llarg del període 2005-2008 han estat les següents :

	2004	2005	2006	2007	2008
Serveis Bàsics	6.632.703,77	8.772.765,98	11.905.094,00	16.139.912,30	22.174.125,39
Atenció especialitzada	3.057.083,00	6.530.085,62	10.221.956,02	11.317.331,32	11.352.000,00
Total	9.689.786,77	15.302.851,60	22.127.050,02	27.457.243,62	33.526.125,39

II. Balanç de despesa, professionals, equipaments i persones ateses

4

El desplegament del PMIS ha implicat un clar enfortiment de les dinàmiques de creixement pel que fa a recursos materials, serveis professionals, equipaments i persones ateses.

Recursos econòmics: **enfortint la despesa en polítiques d'inclusió**

1. Increment de la despesa social de l'Ajuntament

El desplegament del PMIS s'emmarca en un context de creixement del pressupost municipal en serveis a les persones, situant la cohesió social com a una de les prioritats estratègiques de l'acció de govern municipal. Entre els anys 2005 i 2008 la despesa social de l'Ajuntament creix, en termes absoluts, en 177.616.586 euros, un 48,03%.

Indicadors Despesa social	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Despesa social Ajuntament	320.175.633	344.968.754	369.768.568	446.253.143	499.047.469	547.385.154
Despesa social per càpita	202,29	218,54	232,11	277,94	312,86	336,21
Despesa social relativa (1)	25,01%	25,36%	24,73%	27,53%	28,30%	29,10%

(1) Despesa social sobre despesa municipal

2. Increment de la despesa en serveis vinculats a la inclusió social

Atès que l'aprovació del Pla d'Inclusió té lloc el mes de març de 2005, el pressupost de 2006 és el primer que reflecteix directament l'impacte de les dinàmiques d'execució del Pla. El 2008, el pressupost d'inclusió assoleix els 120.618.818 euros, el que representa un increment del 24,8% respecte el 2007 i un 73,3% acumulat des del 2005, any d'aprovació del PMIS.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Despesa en serveis vinculats al Pla d'Inclusió	58.826.948	61.934.598	69.597.511	81.946.619	96.581.113	120.618.818
Despesa en inclusió sobre despesa social municipal	18,1%	17,7%	18,7%	18,1%	19,2%	20,9%

La taula següent mostra els **cinc àmbits d'atenció prioritària** on s'ha focalitzat el desplegament del Pla així com la dinàmica d'increment de recursos al llarg del període 2004-2008

	2004	2005	2006	2007	2008
Serveis a persones grans fràgils i en situació de dependència	21.278.133	24.667.978	28.22.631	35.229.120	47.037.435
Serveis d'atenció a persones d'alta Vulnerabilitat	5.126.541	6.126.357	9.248.577	13.040.213	15.429.415
Serveis d'acollida a persones Nouvingudes	2.342.783	2.703.726	4.756.072	5.377.451	6.798.447
Serveis d'atenció a la infància i l'adolescència en risc	5.614.397	5.888.459	6.482.767	7.491.338	8.258.918
Serveis d'atenció a persones amb Discapacitat	3.914.000	5.012.000	4.888.000	5.934.000	6.820.000
TOTAL	38.275.854	44.398.520	53.698.047	67.072.122	84.344.215

Professionals i equipaments: enfortint els dispositius de treball per a la inclusió

Entre 2005 i 2008 s'han incorporat 159 nous professionals a la xarxa bàsica; 71 nous treballadors/es i educadors/es que han reforçat els equips d'urgències socials i medi obert; 76 nous professionals de perfils diversos incorporats a equipaments ampliatos o de nova creació; i 27 professionals que s'han incorporat als equips d'atenció a la infància i l'adolescència.

Nombre de Professionals	2005	2006	2007	2008
A la xarxa territorial d'atenció social bàsica	385	407	485	544
Als serveis d'atenció social bàsica de ciutat				
▶ en atenció a urgències socials i en medi obert	63	87	103	134
▶ a la xarxa d'equipaments	47	88	93	123
Als equips d'atenció a la infància i l'adolescència	61	78	86	88

El desplegament del Pla ha comportat un impuls decisiu a la xarxa d'equipaments amb dos col·lectius d'atenció prioritària: persones en situació d'exclusió intensa, amb 7 nous centres per a persones sense sostre; i les persones grans fràgils, amb 14 noves promocions d'habitatges amb serveis. D'altra banda, s'ha consolidat una extensa xarxa d'equipaments de proximitat, orientats a l'acció socioeducativa i a la inclusió relacional d'infants i de gent gran: 43 casals i ludoteques infantils i més de 60 casals i espais municipals de gent gran.

Equipaments	2004	2005	2006	2007	2008	Evolució 2004-2008
Equipaments d'atenció social bàsica	39	42	47	50	66	27 nous equipaments
Equipaments d'atenció social especialitzada	14	21	23	29	31	17 nous equipaments
Equipaments de promoció social	93	98	99	100	109	16 nous equipaments

Persones ateses: enfortint els nivells de cobertura de la població en risc

Els recursos, els professionals i els equipaments socials són, al cap i a la fi, eines al servei dels objectius finalistes de les polítiques públiques: en aquest cas, l'increment del nombre de persones en risc ateses, fins a **garantir el dret a processos d'inclusió social a tothom qui en tingui necessitat**.

	2004	2005	2006	2007	2008
Persones ateses als CSS	39.456	41.793	42.444	44.943	50.658
Persones grans fràgils i en situació de dependència					
▶ CSS	19.966	21.149	20.735	22.955	24.894
▶ Atenció domiciliària	5.473	6.103	7.234	8.204	11.640
▶ Teleassistència	4.373	6.985	16.438	30.024	38.525
Persones d'alta vulnerabilitat					
▶ Centres d'acollida	1.712	2.275	3.175	3.852	4.307
▶ Habitatges d'inclusió	-----	84	154	158	178
Persones novingudes					
▶ Serveis d'acollida	20.739	26.520	21.036	19.205	21.103
▶ Serveis d'interculturalitat	615	932	1.200	1.491	2.405
Infància en risc					
▶ CSS	4.569	6.237	5.337	5.326	6.090
▶ EAIAs	3.087	2.923	3.069	2.890	3.207
Persones amb discapacitat	12.744	14.153	20.849	21.352	22.363

17

III. Balanç per àmbits d'inclusió

Inclusió social en l'àmbit econòmic-laboral

1. Prestacions assistencials i ajuts econòmics de serveis socials

Els instruments d'acció contra la pobresa econòmica passen pels sistemes públics de prestacions contributives i d'assistència social. Aquests instruments es troben en mans de l'administració central i de la Generalitat. L'àmbit municipal disposa d'un instrument de menor rellevància, però gens menyspreable: els ajuts de serveis socials, orientats a cobrir necessitats bàsiques puntuals per mitjà d'una prestació econòmica. A aquest esquema de prestacions, a Barcelona, cal afegir un important programa de beques per als menjadors escolars que aquest any 2009 quedarà del tot universalitzat.

El quadre següent mostra la dinàmica evolutiva a Barcelona de les principals prestacions assistencials (Pensions no Contributives i Rendes Mímines d'Inserció) i els ajuts econòmics de serveis socials.

	2005	2006	2007	2008
- Perceptors de PNC i RMI	23.281	22.164	21.775	-----
- Despesa en Ajuts econòmics de serveis socials	4.273.407	4.984.389	6.080.471	6.913.694

2. Programes i serveis d'inclusió laboral

El Pla Municipal per a la Inclusió Social fixa com a objectiu operatiu desenvolupar el programa d'inserció laboral de persones en risc d'exclusió com a recurs bàsic d'autonomia en els itineraris personals d'inclusió social. En el terreny de les accions, el Pla estableix el compromís d'enfortir els dispositius d'inserció laboral de persones vulnerables, fins a assolir, el 2010, un mínim de 5.000 nous contractes. L'any 2007 s'ha assolit a xifra de 2.392 persones en risc d'exclusió inserides amb contracte en el marc dels cinc principals dispositius municipals d'inclusió laboral. Un total de 9.440 persones vulnerables es troben avui incorporades en itineraris d'inserció.

	Participants (persones ateses)	Contractes signats (Persones inserides)
Inclusió laboral de persones vulnerables derivades pels serveis socials	538	111
Inclusió laboral de persones amb discapacitat a través dels serveis de l'EAL	573	260
Inclusió laboral de persones nouvingudes a través dels serveis del SAIER	877	282
Inclusió laboral de joves a través del Pla Jove Formació-Ocupació	2.257	752
Inclusió laboral de diversos perfils de risc a través de programes de Barcelona Activa	5.195	987
Total	9.440	2.392

	2005		2008	
	Participants	Contractes signats	Participants	Contractes signats
Programes d'Inclusió Laboral	5.364	1.300	9.440	2.392

Inclusió social en l'àmbit de l'habitatge i cobertura de necessitats bàsiques

1. Accés i suport a l'habitatge

L'accés i el suport a l'habitatge de persones i famílies socialment vulnerables, com a recurs bàsic d'autonomia i factor d'inclusió, és un dels eixos vertebradors del Pla, per mitjà de:

- Els serveis socials bàsics, amb tres línies d'acció:

a) les prestacions econòmiques vinculades a l'habitatge (ajuts puntuals al lloguer, ajuts preventius per risc de desnonament). L'any 2008, han representat més del 50% del total de les prestacions econòmiques de serveis socials.

b) el programa d'arranjaments vinculat a l'atenció domiciliària, que ha crescut el 20,2% l'últim any.

c) les consultes de caràcter jurídic relatives a l'habitatge, a través del col·lectiu d'advocats que treballa als centres de serveis socials, amb 2.841 unitats d'atenció el 2008 (un 7,4% més que el 2005).

- El servei de suport per a l'accés a l'habitatge (SSAH) és un dispositiu conjunt d'Acció Social i el Patronat Municipal de l'Habitatge orientat a la mobilització de pisos buits en règim lloguer, tot i vinculant-los a les necessitats de persones i famílies ateses pels serveis socials de l'Ajuntament. La propietat rep compensacions i garanties a canvi d'un lloguer assequible; les persones i famílies que hi accedeixen segueixen durant un temps vinculades a un pla de treball amb els serveis socials. Al llarg del període 2005-2007, 1.469 persones han accedit a un contracte de lloguer per mitjà d'aquest Servei (3.719 persones des de l'inici del SSAH).

- Programa d'habitatges d'inclusió amb suport socioeducatiu, adreçats a consolidar processos d'autonomia i pautes de vida quotidiana normalitzades, en persones i famílies prèviament ateses en la xarxa de centres d'acollida i, per tant, amb trajectòries d'exclusió residencial intensa. El programa ha crescut de les 39 places de 2005 a les 120 places disponibles a finals de 2008. Amb el compromís d'assolir 200 places el 2011.

- Finalment el programa d'habitatges socials per a l'emancipació de la gent jove compta ja el 2008 amb 1.960 habitatges; i el programa d'habitatges amb serveis i tutelats per a persones grans amb 906 habitatges.

Inclusió Social Residencial. Síntesi 2008

- Servei de Suport per l'Accés a l'Habitatge:	3.719 persones
- Habitatges municipals d'inclusió	178 persones
- Habitatges per a joves	2.940 persones
- Habitatges amb serveis de gent gran	968 persones
TOTAL	7.805 persones

Aquestes polítiques s'han de contextualitzar en l'esforç global de Barcelona en política pública d'habitatge. La millor estratègia contra l'exclusió residencial passa per una política potent d'habitatge protegit i de lloguers assequibles. En aquest sentit, el nou Pla d'Habitatge de Barcelona 2009-2016 aporta tot un conjunt d'instruments i programes innovadors que impliquen un gir global de la política d'habitatge cap a la inclusió residencial.

2. Atenció a persones sense sostre i cobertura de necessitats bàsiques

- Oferta de places en tota la tipologia de centres d'acollida i centres de dia

Tipus de servei	Equipament	Places	
		Acolliment Nocturn	Centre de dia
Acollida	- Zona Franca	120	70
	- Nou Barris	90	30
	- Sant Gervasi	60	----
Atencions Bàsiques	- Meridiana	50	50
	- Poble-sec		30
	- Horta	30	40
Inserció	- Can Planas	50	50
	- St. Joan de Déu	50	----
	- Sta. Lluïsa Marillac	34	45
	- Llar Pere Barnés	20	----
	- Hotels i Pensions	120	----
Habitatges d'Inclusió	- Nord, Sud i Oest	114	----
		738	315
TOTAL		1.053 places	

- Evolució de l'oferta de serveis

L'any 2005, quan s'aprovà el Pla d'Inclusió Social, la ciutat disposava de 1.356 places d'atenció a persones d'alta vulnerabilitat social; d'elles 476 eren d'acolliment i només 50 de centre de dia. Actualment el Programa presenta una oferta global de 2.109, un increment del 56%.

	2004	2005	2006	2007	2008
Centres d'acolliment	309	476	656	708	738
Habitatge d'inclusió	-----	39	72	72	114
Centres de Dia	50	50	170	205	315
Serveis d'alimentació	768	768	771	845	942
TOTAL	1.127	1.356	1.669	1.830	2.109

- Evolució dels indicadors d'atenció

L'any 2008, 4.485 persones sense llar diferents van ser ateses en el conjunt de centres d'acollida, un 51,6% més que les 2.958 del 2005. Les persones usuàries dels centres de dia s'han multiplicat per tres al llarg del període de vigència del Pla d'Inclusió. Mentre que les persones ateses als serveis d'alimentació han crescut un 12,8%.

- Persones ateses

	2005	2006	2007	2008
Servei d'inserció social	2.874	3.459	4.158	4.164
Centres d'acolliment	2.275	3.175	3.852	4.307
Habitatges d'inclusió	84	154	158	178
Centres de Dia	661	1.024	1.332	2.120
Serveis d'alimentació	11.075	11.640	11.448	12.503

- Serveis de cobertura de necessitats bàsiques

	2007	2008	variació (%)
Serveis d'Alimentació (<i>nombred' àpats</i>)	264.115	339.573	+ 28%
Serveis d'Higiene (<i>nombred' utilitzacions</i>)	17.543	21.418	+ 22%

L'any 2008, els serveis de menjadors socials han ofert un 28% més d'àpats que el 2007: l'Ajuntament ofereix 942 àpats diaris en els menjadors socials.

Inclusió social en l'àmbit educatiu

El Pla Municipal per a la Inclusió Social posa l'èmfasi en aquelles qüestions que se situen a cavall entre, d'una banda, els serveis i projectes educatius i, d'altra banda, la realitat de la població socialment vulnerable o bé les dinàmiques en clau comunitària. Fixa també, com a objectiu instrumental, el desplegament de protocols de coordinació i mètodes de treball en xarxa entre els equips socials i educatius que operen en el territori.

El següent quadre mostra l'evolució d'un conjunt d'indicadors que reflecteixen l'evolució de la formació estretament vinculada a la inclusió social.

	2005-2006	2006-2007	2007-2008
Educació i necessitats social			
▶ alumnat en règim d'inclusió	1.176	1.462	1.682
▶ evolució de beques-menjador	6.405	7.868	11.864
▶ cobertura de beques-menjador	65%	75%	100%
▶ despesa en beques-menjador	3.962.078	4.635.640	7.021.115
Educació i petita infància			
▶ escoles bressol municipals	52	57	59
▶ places en escoles bressol mnpal.	3.304	3.688	3.797
Educació i transició al treball			
▶ alumnat matriculat a FP	22.500	23.900	24.354
Educació i entorn (projecte educatiu de ciutat)			
▶ nombre de projectes	56	56	58
▶ entitats vinculades	231	232	310

Inclusió en l'àmbit sociosanitari

La situació de dependència d'arrel sociosanitària s'expressa principalment en 3 col·lectius:

1. Les persones grans fràgils i en situació de dependència

- L'aposta per l'atenció domiciliària i el suport als entorns cuidadors: La traducció d'aquesta aposta en xifres assenyala una dinàmica clarament expansiva: all llarg del període de vigència del PMIS la cobertura de teleassistència s'ha multiplicat per 6 i la del SAD s'ha doblat. Els programes de Respir han crescut un 45%. I el 82% dels Programes Individuals d'Atenció, signats en el desplegament de la Dependència al llarg del 2008, contempnen recursos d'atenció social en el domicili.

- L'aposta pel programa d'habitatges amb serveis per a la gent gran: Avui el programa compta ja amb 844 habitatges en 15 promocions diferents. 183 més estan en fase de construcció i 368 en projecte. Des de l'any 2006, l'acord entre Acció Social i el Patronat Municipal de l'Habitatge emfasitza la dimensió social del programa: orientació cap a persones grans de rendes més baixes, i increment de recursos de lliure disposició (del 60% al 85% de l'índex de renda de suficiència). Acció Social hi destina més de 400.000 euros/any a suport al lloguer de les persones grans en habitatges amb serveis.

	2005	2006	2007	2008
Persones grans amb resolució de grau i nivell de dependència	-----	-----	5.298	7.040
Persones grans ateses amb teleassistència	6.635	15.616	28.522	36.598
Persones grans ateses amb SAD	4.882	5.787	6.563	9.312
Persones grans ateses al programa de Respir	379	496	571	551
Persones grans acollides d'urgència	355	400	468	519
Persones grans en habitatges amb serveis	707	734	818	968

2. Les persones amb discapacitat

-Polítiques de suport: l'IMD ha enfortit el seu servei d'orientació, assessorament i tramitació, que ha crescut d'un 61,2% el nombre d'atenció des del 2005; s'ha mantingut una estratègia de potenciació dels serveis d'atenció precoç (458 nens/es atesos l'últim any); i s'ha estès la cobertura de l'atenció domiciliària, arribant a 2.871 persones amb discapacitat el 2008, un 90% més que el 2005.

-Polítiques d'accessibilitat: val a destacar el bloc de mobilitat amb més de 1.000 km de carrers adaptats i tota la flota d'autobusos accessible. Al costat d'això, el servei de transport adaptat especial ha incrementat, entre 2005 i 2008, d'un 26,4% el nombre d'usuaris/es, i d'un 33,8% el nombre de viatges. Finalment, el servei integral de suport al bany, com a expressió del lleure plenament accessible s'ha consolidat a l'alça, amb 320 persones usuàries i més de 2.000 serveis de bany realitzats.

	2005	2006	2007	2008
Persones amb discapacitat ateses al SAP (informació, orientació i tramitació)	9.136	16.179	14.979	14.730
Infants amb discapacitat atesos als EIPI (serveis d'atenció precoç)	397	471	469	458
Persones amb discapacitat ateses amb SAD	1.505	1.784	2.023	2.871
Mobilitat accessible				
▶ Carrers accessibles (km)	657	819	945	1.010
▶ Busos accessibles	861	1.067	1.086	1.091 (100%)
Servei Porta a Porta				
▶ Persones usuàries	2.190	2.263	2.455	2.770
▶ Nombre de viatges	189.270	237.462	243.082	253.750
Servei de suport al bany				
▶ Persones usuàries	234	204	218	320
▶ Serveis proveïts	1.395	1.130	1.948	2.153

- Des de principis de 2007 l'IMD ha posat en marxa un programa experimental de Vida Independent, per mitjà del qual 14 persones autogestionen els seus propis assistents personals, com a alternatives d'autonomia, tant als recursos residencials com a la dependència de l'entorn familiar.

3. Les persones amb malalties de risc social

Ens referim a col·lectius amb malalties mentals i amb drogodependència. Pel que fa a l'evolució dels principals indicadors d'activitat, s'observa una tendència a l'estabilitat en atenció socio sanitària; un enfortiment dels dispositius de salut mental, amb increments del 44% i del 27% en places i persones ateses; i un lleuger increment en inicis de tractament per drogodependències, amb un lleuger descens en programes de manteniment de metadona.

	2005	2006	2007
Atenció socio sanitària			
▶ Llits	2.009	2.058	2.078
▶ Persones ateses	7.383	6.545	7.055
Atenció en salut mental			
▶ Places	205	247	296
▶ Llits	473	490	511
▶ Persones ateses	40.479	46.411	51.627
Drogodependències			
▶ Inicis de tractament	4.037	4.001	4.050
▶ Programa de manteniment de metadona	9.211	8.812	8.532

A més, Acció Social de l'Ajuntament i el Consorci Sanitari de Barcelona van començar a treballar l'any 2006 en un programa intersectorial d'atenció en salut mental a les persones sense llar, estructurat en 4 estratègies de treball: medi obert; equips psiquiàtrics en centres d'acollida; suport psiquiàtric al tractament social; protocols d'accés-derivació a la xarxa de salut mental

14

Inclusió social en l'àmbit de la immigració

A Barcelona, el nombre de població d'origen immigrant ha crescut de forma important al llarg dels últims anys, situant-se avui a l'entorn del 18% de la població de la ciutat. És una immigració jove, d'origen divers, assentada territorialment en tots els districtes, amb nivells formatius propers a la mitjana de la ciutat, amb una aportació rellevant a la creació de riquesa, i gràcies a la qual Barcelona torna a guanyar població. Barcelona opta per un model intercultural, de reconeixement i acomodació positiva de les diferències. Aquesta aposta Barcelona la fa des de l'acord polític –el Pla de Treball d'Immigració ha estat avalat pels cinc grups municipals- la transversalitat i la responsabilitat compartida de tots els àmbits d'actuació municipal.

	2005	2006	2007	2008
• Serveis d'acollida (SAIER)				
▶ Persones ateses	26.520	21.036	19.205	21.103
▶ Unitats d'atenció	63.180	48.255	45.446	49.773
• Intervencions de mediació intercultural	932	1.200	1.491	2.405
• Serveis lingüístics				
▶ Nouvinguts/es inscrits en cursos de català	13.664	17.078	20.038	27.600
▶ Intervencions de traducció telefònica	754	354	340	635
▶ Intervencions de traducció presencial	3.441	2.211	2.923	4.074
• Persones ateses al programa de reagrupament familiar	7.535	8.916	9.741	
• Sol·licituds d'arrelament social	416	868	1.188	1.650

El SAIER, component central de les polítiques d'acollida, ha atès 21.103 persones l'any 2008, amb 49.773 unitats d'atenció, un 9,8% més que el 2007. El servei de mediació intercultural ha realitzat a la ratlla de les 2.400 actuacions de mediació interpersonal (un 61,3% més que el 2007). 27.600 persones nouvingudes s'han inscrit en cursos de català. El programa de reagrupament familiar ha anat creixent de forma sostinguda, un 29,2% entre 2005 i 2007, encara que es preveu un cert estancament l'any 2008, possiblement degut als primers efectes de la situació de crisi econòmica. Les sol·licituds d'arrelament social segueixen creixent, un 13,9% l'últim any.

Els serveis socials d'atenció primària han completat l'elaboració i aplicació dels protocols d'acollida, i s'han enfortit tant els equips professionals com el volum de prestacions econòmiques. I, d'altra banda, diferents Plans Comunitaris de la ciutat han seguit fent de la interculturalitat el seu eix vertebrador (Poble Sec, Casc Antic, Poblenou, Besòs, Roquetes...).

Inclusió social en l'àmbit relacional

El PMIS estableix el compromís d'articular polítiques de promoció social i serveis inclusió relacional de persones d'alta vulnerabilitat.

1. La promoció social

Aquesta dimensió és la que està articulada pel conjunt de serveis de promoció social de proximitat: **a)** un conjunt de serveis i programes de caràcter socioeducatiu per a infants i adolescents i **b)** un ampli ventall de casals municipals de gent gran que s'orienten cap a l'objectiu d'un envelliment actiu i saludable, inserit en marcs enriquidors de relacions interpersonals.

PROMOCIO SOCIAL	2005	2006	2007	2008
Infància i adolescència				
▶ Casals i ludoteques municipals (usos)	94.427	157.183	164.397	
▶ Programa d'estiu (lleure socioeducatiu)	34.339	47.197	53.623	54.268
Persones Grans				
▶ Casals de gent gran municipals (inscrits)	41.658	47.645	49.005	
▶ Targeta rosa (nombre de targetes)	262.366	261.813	254.079	253.691

2. La inclusió relacional de persones d'alta vulnerabilitat

Dirigida a desenvolupar la xarxa de suport a les famílies vulnerables i la infància en risc per tal de facilitar la realització dels seus projectes vitals. Sobre aquesta base, concreta tres accions:

- a) incorporar serveis socioeducatius familiars en el marc del SAD.
- b) millorar els dispositius d'atenció a la infància i adolescència en risc.
- c) vincular els serveis d'inclusió al Pla operatiu contra la violència de gènere

El nou model de SAD que entrarà en vigor l'any 2009 incorpora i formalitza una modalitat d'atenció domiciliària de caràcter socioeducatiu, amb voluntat d'anar ampliant el servei a aquelles famílies desestructurades que el necessitin.

INCLUSIO RELACIONAL DE PERSONES VULNERABLES	2005	2006	2007	2008
Infància i adolescència				
▶ Infants atesos pels EAIAs	2.923	3.069	2.890	3.207
▶ Infants a la xarxa de centres oberts	----	643	876	1.031
Joves (Programa <i>A Partir del carrer</i>)				
▶ Barris amb intervenció socioeducativa	22	34	31	40
▶ Grups de joves amb qui s'ha intervingut	68	128	189	215
▶ Joves en activitats vinculades al programa	1.905	2.327	2.429	2.802
Dones				
▶ Dones ateses per l'EAD	864	917	971	1.035

IV. La participació i el treball en xarxa per la inclusió social

L'acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

L'acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva es va constituir el 5 d'abril de 2006. Els següents quadres mostren la seva dinàmica de clara expansió:

	Entitats adherides	Xarxes d'Acció	Entitats a les xarxes
2006	262	3	81
2007	375	5	178
2008	411	6	191

2005	41 convenis/concerts	2.717.560 euros
2009	69 convenis/concerts	6.181.538 euros

	2005	2006	2007	2008	2009	05/08	08/09
Convenis d'Inclusió Social	1.491.906	1.969.097	2.067.551	3.194.957	3.354.704	+114%	+5%
Concerts d'Inclusió Social	1.225.654	1.262.426	1.300.300	2.149.878	2.826.834	+75%	+31%
TOTAL	2.717.560	3.231.523	3.367.851	5.344.835	6.181.538	+ 96%	+ 16%
Base 100	100	118,9	123,9	196,6	227,4		

• Subvencions

2005	70 entitats amb suport	271.685 euros
2008	94 entitats amb suport	364.134 euros

• Síntesi (Entitats amb concert, conveni o subvenció d'acció social)

	Total d'entitats	Total despesa municipal
2005	111	2.989.245
2008	163	6.545.672
2005/2008	+ 46,8%	+118,9%

L'Acció Comunitària: Barris participatius per a la inclusió social

L'acció comunitària s'estructura en quatre grans tipus d'iniciatives:

L'ACCIÓ COMUNITÀRIA	
•	Els Plans de Desenvolupament Comunitari (PDC)
•	Els projectes comunitaris dels centres de serveis socials
•	Els programes comunitaris d'intercanvi: <i>bancs del temps i altres modalitats</i>
•	Els programes comunitaris de solidaritat: <i>voluntariat social i bon veïnatge</i>

PLANS I PROJECTES COMUNITARIS			PROGRAMES COMUNITARIS D'INTERCANVI I SOLIDARITAT	
Plans Comunitaris	18 Plans	148 Programes	Bancs del Temps i xarxes d'intercanvi	14 iniciatives
Projectes comunitaris de serveis socials	37 Projectes	207 activitats	Programes de voluntariat social i bon veïnatge	25 programes
55 PLANS I PROJECTES COMUNITARIS			39 PROGRAMES D'INTERCANVI I SOLIDARITAT	

18

Aquest conjunt d'iniciatives estan distribuïdes per tots els districtes de la ciutat:

	Plans i Projectes Comunitaris	Programes d'intercanvi i solidaritat	Total Acció Comunitària per Districtes
Ciutat Vella	2	7	9
Eixample	5	3	8
Sants Montjuïc	3	3	6
Les Corts	2	2	4
Sarrià Sant Gervasi	3	1	4
Gràcia	7	5	12
Horta Guinardó	8	3	11
Nou Barris	16	5	21
Sant Andreu	4	2	6
Sant Martí	5	5	10

Els Plans de Desenvolupament Comunitari

L'any 2005, l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat acorden situar els Plans de Desenvolupament Comunitari en un marc de cooperació interinstitucional.

L'Ajuntament elabora el Marc Municipal per a l'Acció Comunitària, com a concreció, a Barcelona, del document Catalunya: civisme i convivència. Ambdues institucions acorden el nombre de Plans als quals donar suport, la distribució territorial d'aquests i l'assignació de recursos econòmics. Ajuntament i Generalitat assumeixen el cofinançament dels Plans al 50%.

	Districte	Plans de Desenvolupament Comunitari
PDC de continuïtat: <i>Previs a l'aprovació del Marc Municipal</i>	Ciutat Vella	Pla Integral del Casc Antic (PICA)
	Horta-Guinardó	Pla Comunitari del Carmel "Carmel Amunt"
	Nou Barris	Pla Comunitari de Roquetes
	Nou Barris	Pla Comunitari de Trinitat Nova
	Nou Barris	Pla Comunitari de Verdum
	Nou Barris	Pla Comunitari de Torre Baró
	Sant Andreu	Pla Comunitari de Baró de Viver
PDC posats en marxa al llarg del <u>2005</u>	Ciutat Vella	Pla Integral de Gent Gran de la Barceloneta
	Sants Montjuïc	Pla Comunitari del Poble Sec
	Gràcia	Pla Comunitari del Barri de La Salut
	Sant Martí	Pla Comunitari del Besòs "Fem Besòs, fem Ciutat"
PDC posats en marxa al llarg del <u>2006-2007</u>	Les Corts	Pla Comunitari de Les Corts
	Nou Barris	Pla Comunitari de Ciutat Meridiana
	Sant Martí	Pla Comunitari de Poblenou "Apropem-nos"
PDC posats en marxa al llarg del <u>2007-2008</u>	Sarrià St Gervasi	Pla Comunitari de Sarrià
	Eixample	Pla Comunitari de Sagrada Família
PDC posats en marxa al llarg del <u>2008-2009</u>	Sant Andreu	Pla Comunitari de Navas
	Gràcia	Pla Comunitari del Camp d'en Grassot "Radars"

Els Consells de Participació Social

Consells de Participació Social	Entitats de Plenari
Consell Municipal de Benestar Social	259
Consell Assessor de la Gent Gran	35
Consell Municipal del Poble Gitano	16
Consell Municipal de Gays i Lesbianes	50
Associació Barcelona per l'Acció Social	69

	2005	2006	2007
Entitats vinculades	415	616	780
Persones participants	5.167	5.325	13.766

El pressupost que l'àrea d'acció social i ciutadania ha assignat el 2008 per al funcionament dels consells s'eleva a **986.515,09 euros** 2008.